

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :

Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu

cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;

si mai sus 5 fl. v. a

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Observarea celor ce se petrecu in jurulu nostru.

I.

Din betrani este remasa dicetóri'a, ca „corabieriulu vorbesce de venturi, si plugariulu vorbesce de boi.“

Are totu omulu o professiune si unele lucruri, cari lu-preocupa, pentru ca dupa ele traiesce. Si omu cu stare si cu asiezzamentu este numai acel'a, carele se preocupa, si-si indreptéza tóta puterea mintii si inimei sale facia de afacerile, cari lu-pri-vescu.

Astfelu plugariulu, cand intra in hotariulu unei comune, prin carea n'a mai umblat, privesce, si esaminéza calitatea pamentului, felulu rodurilor, cari cresc pre acelu pamentu, modulu, cum se lucréza si altele. Maiestrulu privesce in astfelu de casuri la starea, in carea se gasescu obiectele, pre cari le fabrica densulu. Speculantulu si negutiatoriulu privesce, si esaminéza, nu cumv'a ar fi acelu locu pana acum neumblatu de densulu unu bunu terenu pētru a-si desface din marfurile sale si altele.

Dar preotulu si invetiatoriulu, ce vor fi privindu si esaminandu densii cu deosebire in astfelu de casuri, cand intra intr'o comuna, pre carea nu o-au mai vediut pana acum ?

Preotulu de buna seama privesce, si esaminéza starea, in carea se gasesce moralitatea poporului, si starea, in carea se gasesce biseric'a ; ér invetiatoriulu privesce, si esaminéza starea, in carea se gasesce instructiunea si scól'a.

Toti vedu ceea ce îi privesce pre densii si ceea ce îi intereséza in cadrulu positiunei, pre carea o ocupa.

Intrand inse intr'unu satu pana acum necunoscutu, — nimicu nu se pôte cunosce mai usior, cá si chiar starea, in carea se gasesce moralitatea poporului si instructiunea.

Vinu toc'm'a pruncii dela scóla in momentulu, cand intra cinev'a. Ei mergu pre strada cu tóta cu-

viinti'a, saluta, si cinstescu pre betranii, pre cari îi-intêlnescu, intre sene vorbescu frumos unulu cu altulu. Este semnulu, ca au unu bunu invetiatoriu.

Vede cinev'a casele din satu, le afla curate, ingrijite, in curte si in gradina vede, ca tóte sunt in rōnduiéla, este unu semnulu bunu, este semnulu, ca ómenii sunt sērguitori, si-si ingrijescu bine afacerile lor. Privesci apoi la bisericu, la edificiulu scólei, le affi bine ingrijite, — este semnulu, ca comun'a ingrijesce de afacerile sale, facēdu-si detorinti'a.

Daca nu le affi acestea tóte astfelu, ci le-affi altcum, este semnulu reu, este semnulu, ca nu este bine. Si judecat'a lumii nu se pôte acoperi, nici suprimá, pētru ca lumea, asia este ea facuta, se judece tóte dupa cele ce le vede si mai cu seama dupa rezultatele lucrării omenesci.

Si naturalu lucru este, cá fiecare poporu se stariúesca din tóte puterile, cá se-se presenteze in faci'a lumii intr'o forma cât mai démna. Omulu seracu si satulu cât de seracu, — se presentéza lumii in seraci'a si in necazurile lui ; dar acésta presentare, — se recere, cá se fia facuta cu demnitate, si a-nume se-se véda, si se-se semta in form'a, in carea ne presentám, ceea ce numim vrednicia.

Iesiti si noi, biseric'a si poporulu romanu, cu voia, seau fara voia, din viéti'a patriarchala de ordinóra, — traím astadi in vederea lumii mari, carea umbla, si se invêrtesce printre noi, si carea neaperratu are se spuna totu ceea ce vede la noi bunu, seau reu, si are se ne judece, si pretiúiesca dupa cele ce le vede la noi.

Lucrám bine, seau lucrám mai putien bine, — lumea ne vede, si ne judeca.

Tiene multu fiecare omu, cá judecat'a lumii despre elu se fia din cele mai bune, si de buna seama tienem si noi cá poporu, cá bine se judece lumea despre noi.

Si de buna seama astadi poporulu nostru se pôte presentá in faci'a lumii intr'o forma, carea in vederea greleloru imprejurári, prin cari am trecut,

este mai buna decât era form'a, in carea ne-am fi putut presentá mai nainte. Si daca póte ca totusi am fi facut mai multe chiar si in aceste timpuri grele; si daca ar fi ramas câte cev'a nefacutu din cele ce le-am fi putut face, caus'a este, ca de buna seama n'am observat cu destula rigóre cele ce se petrecu in jurulu nostru.

Vorbim astádi despre acésta observare, pentru ca ea este bas'a unica pentru unu studiu mai realu alu imprejurárilor si alu tuturor lucrárilor, pre cari le potem face.

Biseric'a nóstra trebue se aiba astadi ochii si intieleptiunea sierpelui: se véda tóte, se indrepte, si se promoveze tóte.

Ochii, prin cari vede, si lucréza biseric'a, astadi sunt tóte organele normate prin statutulu organicu; ér campulu de lucrare este poporulu credintiosu.

Activitatea bisericeii este buna, este succésa nu-mai atunci, daca poporulu inaintéza. Ochii nostri ai tuturor trebue deci se fia indreptati spre poporu; ér bas'a activitáti nóstre trebue se fie ceea ce observám la poporu in misicările lui si in viéti'a lui pre tóte terenele.

Starea educatiunei la Spartani.

(Continuare si fine.)

Nici unui spartanu nu îi era permis de a se educa în tiara straina. Toti nobilii erau indatorati de a-si trimite fiii in instutetele statului, si a-i lasa sub conducerea educatiunei publice pana cand poruncesce legea: inse fiulu celu mai mare alu regelui, mostenitoriulu de tron, se impartasiá de o educatiune particulara, amesurata chiemarii sale. Clas'a de mijlocu si cea inferióra era exclusa dela educatiunea publica. Elevii se impartiau in grupe mari de câte 100 de insi, iar aceste in alte grupe mai mici de 10—20 insi, guvernate de *buagori* si *ilarchi*, cari trebuiau din timpu in timpu se dee seama pedonomului despre tóte procederile loru. *Pedonomulu* guverná intrég'a educatiune, supraveghia exercitiile gimnastice si controlá purtarea morala a elevilor, inse nu era responsabilu nimerui, adeca se bucura de libertate absoluta in tóte afacerile disciplinare. Elu alegea si prescriea naratiunile si explicarile ce se dedeau elevilor, si opria tóte conversarile incompatibile cu scopulu educatiunei. Insocitu de „purtatorii de sbicie,” numiti *mastigofori*, pedonomulu visita pre elevi in fiesce-care septemana, si la momentu ordina se se pedepsésca cei vinovati. Tinerii spartani remaneau sub acésta disciplina crâncena pana in etatea barbatiei.

Se privim mai de aprópe procesulu educatiunei spartane.

Eforii conduceau pre baeti la pedonomu, iar acesta îi primia, si indrumá pe elevi se-i tunda si

spele, copii erau imbracati in o simpla camesie de lana, iar tinerii purtau mant'a de panura négra, care se arunca preste bratiulu dreptu si se innóda sub celu stângu. Pelarii nu aveau, iarn'a si var'a umblau desculti. Asternutulu era tiapanu, gátitu din paie ori fênu, fara acoperemêntu. Dela alu 15-lea anu in susu culcusiulu se asternea din trestie, pe care nu era iertatu a o taiá, ci cu mân'a ó, rumpeau tinerii de pre tiermurii riului Eurotas. Nutrimentulu era slabu si putienu, elevii singuri si-l gátiau, si ílu mancau la masa comuna. Pentru a deda pe tineri la viclenie care este necesara in resbelu, li se dadea libertate de a fura alimente si alte obiecte de trebuintia zilnica. Furtulu ílu seversiau cu multa sirectie, cá nimeni se nu îi póta surprinde. Rapitorulu trebuia se suferé batjocura si bataie, daca se intamplá de ílu gasiau. Mastigoforii, cari apareau pretutindenea chiar la timpulu celu mai potrivit, aplicau fara crutiare pedépsa cu sbiciulu. Se considerá de mare virtute a suporta cu resignatiune tóte durerile trupesci. Se intemplá adesea, ca tinerii si copiii muriau suferindu cele mai crâncene dureri, fara a versa o singura lacrima, sau a da dela sine unu singuru suspinu. Parintii erau de fatia si imbarbatau pre fiii loru la suferintia eroica. Spartanii tineau la convingerea, ca nu-mai prin o astfelu pe disciplina severa se potu educá barbati bravi. Educatiunea fisica, cárea tinteá in modu exclusivu numai la *tari'a bruta*, iar nu la ingrijirea si desvoltarea plastica a corpului, era in flóre.

Mijlócele de frunte, aplicate in educatiunea corporala, erau urmatórele: *alergarea, seritul, duelulu, calaritul, aruncarea cu disculu, innotarea si vênatóri'a*. Elinii de rassa dorica cultivau gimnastic'a, cu multa ingrijire, din timpurile cele mai vechi. *Lycurg* a regulatu deprinderile gimnastice prin anumite legi asia, ca acelea tóte se faceau cu deosebita privire la trebuintiele belice. Copiii se deprindeau in seritu si alergare, iar tinerii urmau a executá evolutiuni militare. Lupt'a in massa, ce se numia *pancratiomu*, era cu totul exclusa, ba chiar si oprita fiind-ca expunea la prea mari pericole viéti'a luptatoriloru. Paralelu cu gimnastic'a se invatiá si *dansulu resboinicu*, pe care l'au imprumutatu Spartanii dela Cretensi. Aceste *exercitii orchestice*, cari au venitu in usu prin *Thaletas*, reprezentau tóte miscarile si positiunile sprintene si precaute, ce are se le faca ostasiulu, când vrea se atace pre inamicu, ori se se apere in contra lui. Tinerii executau miscarile de odata si impreuna, dupa tactulu muziceii eroice. In etate de 18 ani elevii absolvau institutulu de educatiune publica, si de aici incolo pana la anulu alu 30-lea se deprindeau in manuearea armelor si tactic'a militara.

Educatiunea spirituala era reprezentata cu deosebire prin *elementulu musicalu*. Spartanii aveau music'a grava si seriósá, calificata de a stírní in tineri sentimente morale, eroismu si iubire de patrie. Imnurile religióse, prin cari se prémariu Dumnedieii, se intonau accompaniate de lira si chitara. Poetul *Ter-*

pander a compus melodii speciale si pentru legile lui *Lycurg*, cari asemenea se cântau in choru. Music'a doriană avea preste tot caracteru moderatu si puternicu, se executa numai pe instrumente cu 7 cordi, si tôte incercarile de a introduce inoiri, se opriau cu strictetia.

Cetirea si scrierea nu se tineau strinsu de sistemulu educatiunei spartane, cu tôte aceste inse era iertatu a le invetiá *pe cale privata* dela invetiatorii numiti *gramatisti*. Lectur'a cea mai placuta atât pentru tineri cât si pentru betrani era *Iliad'a* si *Odyse'a* lui *Homer*, dar *Hesiod* si *Tyrteos* inca se ceteau. Se mai invetiá, tot pe cale privata, si *so-cól'a mentala*, inse numai pentru trebuintele vietii practice. Tôte celelalte cunoscintie si ocupatiuni teoretice erau despretiuite, ba chiar si oprite prin legi. In deosebi art'a oratorica in tôte timpurile a fost exilata din statulu spartanu. Cultur'a spirituala a unui bunu cetatianu se reducea la urmatóarele calități: judecata repede si exacta, modu de vorbire scurtu si precisu (*laconicu*), vointia energica, iar când cerea trebuinti'a, apucaturi sirete si violenție spre a puté realisa scopurile propuse. Betránii staruia a desvoltá in tineri virtutile aceste cu tot adinsulu, aplicându cá mijlóce de educatiune: exemplulu bunu, intrebarile nimerite, si sfaturile intielepte.

In fie-care anu se arangiau serbatori in onorulu dieului *Apollon*. La aceste ocațiuni elevii se produceau cu progresele facute in gimnastica, musica si orchestica. Apoi pe unu teritoriu deschisu, in mijloculu orasiului, inaintea unui publicu numerosu, saltau tinerii spartani, cu totii impreuna, dansuri resboinice, intonându cântecele poetiloru *Thaletas* si *Alkeos*. Regele, incunjuratu de superiorii statului, onorá cu presentia sa serbatorile nationale. În fine chorulu betraniloru cantá un imnu majestosu, care se incepea cu cuvintele: „Si noi eram odata barbati in deplina virtute,” iar chorulu barbatiloru intoná provocatoriulu respunsu: „Noi inse suntem acum, daca ai cutezare, mesurati puterile cu noi,” la care chorulu baetiloru reflectá: „Iar noi vom deveni odata si mai puternici!”

Educatiunea militara a spartaniloru era publica in sensulu celu mai intinsu alu cuvântului asia, ca fiesce-care barbatu era datoru de a exercitá influentia educativa asupr'a copiiloru si tineriloru, cu cari venia in atingere, iar de alta parte fiesce-care copilu si june era, prin usu si lege era indatoratu de a se supune barbatiloru si betraniloru, si in virtutea experintiei loru ai considera de invetiatorii si educatoriiloru sei naturali. Omulu crescutu era in dreptu. ba chiar datoru de a pedepsi la momentu, prin infruntari ori bataie, pre tinerii carii comiteau vre-o vina, fie pre strada ori in gimnasion. Cei ce se opuneau pedepsei, urmau a fi batjocuriti si duplu pedepsiti. De altmintrea trebue se observam, ca in Spart'a betranii erau intimpinati cu o prevenire si veneratiune, carea sta cá unu exemplu incomparabilu in istori'a

omenirii. Tinerii in totdeun'a stimau pe cetatienii inaintati in etate, ascultau de sfaturile loru, le salutau cu umilintia, le faceau locu se siéda, si cl. Unu caletoru strainu vedendu aceste datini nobile, a exclamatu: „Numai in Spart'a este placutu a imbetrani! Toti Elenii cunosc, ce este bunacuviintia, inse numai singuri Spartanii o exercita.”

Femeile spartane se educau in togm'a cá barbatii. Deprinderile loru gimnastice erau prescrise de statu. Educatiunea urmariá scopulu de a intari corpulu si a delatura sensibilitatea feminila. Istori'a face amintire despre destulé femeii spartane, cari incurgiau pre fiii si sotii loru la lupta si mórte eroica. Când barbatulu se gatiá de resbelu, femeii'a îi predá scutul cu indrumarea, ca ori se se reintórca invingetoriu, ori se cadia pentru patrie, ascultându de poruncile legii. In cerculu familiaru femeii'a spartana guverná cu prudentia afacerile casnice, continuá economie simpla si crutiátóre, torcea, tiesea si cosea vestiminte pentru sine si ai sei, era putienu vediuta in publicu, nu cunosea luxulu, dar observá curatienie exemplara si tineá multu la bunulu seu nume. Barbatii pretiuiau fórte laud'a si reprobarea, cu care femeile intimpinau intreprinderile si faptele loru.

Educatiunea spartana, in cât privesce pre individulu, avea unu caracteru tiranicu si absolutisticu, si cu tôte aceste, dupa vederi eline, ea era destulu de liberala. Prosperararea si marirea statului era scopulu supremu, carui'a se subordiná vietia si libertatea individiloru. Vointia individuala era tiermurita de legi nestramutabile. *Aristotele* spune: „Tôte legile spartaniloru relative la educatiune au in vedere numai scopurile belice, si chiar de aceea educatiunea spartana este fórte unilaterală si defectuósa. Pre langa unu astfelu de sistemu statulu póte existá numai pana cand pórtă resbelu.” *Lycurg*, prin tóta legislatiunea sa, a urmaritu puru numai scopulu de a intari puterile rassei domnitóre, deci avú in vedere cu deosebire elementulu militaru, pre când celelalte laturi ale educatiunei le-a negligeatu cu deseversire. Si intr'adeveru statulu, pe care 'l-a creatu *Lycurg*, putea se existe numai prin legile lui. Pre cât timpu Spartanii au stimatu aceste legi, statulu loru s'a inaltiat in putere si vadia, a inflorit 600 de ani, si apoi când a urmatu o posteritate demoralisata, carea n'a mai ascultatu de poruncile marelui legiutoriu, statulu spartanu, dimprenna cu gloriile sale, a disparutu fara urma de pe scen'a istoriei.

Din rezultatele si urmarile educatiunei spartane putem abstrage invetiatur'a, ca unu sistemu de educatiune, carele își face de scopu a conservá si a intari in modu separatisticu numai o singura casta a societatii, si carele imprumuta individiloru numai perfectiune unilaterală, fara a desvolta armonicu tôte facultatile omenesci, nici odata nu va puté areta rezultate durabile, fecunde si fericitóre.

Dr. Piposiu,
profesoru.

Viéti'a si scrierile parintelui apostolicu Clementu Romanulu.

Din viéti'a acestui parinte apostolic avem puține date. Totu ce ni s'a pastratu si scimu cu siguritate despre el se reduce la aceea, că a fost unulu dintre cei dintâi episcopi ai Romei. Cei mai multi martori vechi ai traditiunei, între cari si *Irineu*, episcopu in Lugdun † 202, afirma, că ar fi urmatu in scaunulu episcopescu dupa Linu si Anacletu; putini dintre ei sustienu, că ar fi fost succesoru lui Linu, si că numai dupa el ar fi ajunsu Anacletu la demnitatea episcopésca din Rom'a; ér in urma, dupa putiene si neintemeiate marturii traditionale, Clementu se fie fost celu dintâi episcopu romanu, si se fi urmatu lui Petru, presumpativulu intemeietoriu alu bisericeii din Rom'a. Traditiunea mai tardie adaoge încă, că Clementu a muritu mórte de martiru, esilatu fiind de *Traian* (98—117) la Chersonesu (Crimea), unde a fost apoi aruncatu in mare. — Apostolulu Pavel amintesce in epistol'a sa catra Fil. c. 4, 3. de unu óre-care Clementu, daru identitatea acestui'a cu parintele nostru apostolicu Clementu, e o cestiune pe cât de controversata pe atât si de problematica. Mai verosimila si încâtva mai basata pare a fi sototinti'a acelora, cari nisuescu, a indentific'a pe parintele nostru apostolicu cu consularulu, si verulu imperatului Domitianu, *Flaviu Clementu*, carele, dupa cum ne spune istori'a bisericesca, a fost pedepsitu la anulu 95. d. Chr. cu mórte; pentru „superstitiunea lui iudovésca“, sub carea de comunu se întielege legea crestina. Dar aceste suntu numai combinatiuni lipsite de orice basa istorica mai sigura. — Dupa o alta versiune traditionala, carea o aflamu mai întâi in nisce scrieri apocrifé (false) cam de pe la mijloculu secl. al II., precum si in alte traditiuni si opuri de ale scrietoriloru bisericesei din secli urmatori, — *Petru* se'l fi convertitu pe Clementu la crestianismu, si devenindu acest'a mai apoi *invetiacelulu* lui Petru, l-ar fi *insotitu* in caletoriile ce le-a facutu prin Palestina, Siri'a si Asi'a mica, unde cá din intemplantare a convenitu cu parinti si fratii sei, pe cari i-a fost perdutu; in urma sustiene traditiunea acést'a, că Clementu ar fi fost designatu de Petru de succesoru in scaunulu seu episcopescu din Rom'a. Dar de unde isvorescu aceste insciintiari traditionale, vomu vedé din scierile *pseudoclementine*, cari se voru espune la finea tractatului acestui'a.

Unu numeru considerabilu de scrieri intimpinam in literatur'a bis. purtând numele acestui parinte apostolicu, daru numai autenti'a *primei* sale epistóle catra *Corinteni* nu s'a tras pana acum de nime la indoiala, pre când a *dou'a* sa epistóla catra *Corinteni*, precumu si cele 2 epistóle a le sale catra *fecióre* (ad virgines), se privesc de catra criticii mai severi cá *neautentice*; ér *constitutiuunile* si *canónele apostolesci*, scrierea mai putin cunoscuta si intitulata *renduiala bisericesca apostolica*, mai departe omi-

liile clementine, recognitiunile si *epitomele* si in urma cele 5 *decretale* publicate între cele pseudoisidorice din secl. al 9, cari tóte din vechime se atribue lui Clement, suntu *siguru false* si cu nedreptulu ascrise acestui invetiaceleu apostolicu.

Epistol'a prima catra Corinteni a compus-o Clementu celu târdiu între anii 93—95, asiadara pe timpulu dominirei lui *Domitianu*; macar că unii patrologi suntu aplicati a crede, că s'a scris mult mai timpuriu, anume in anii din urma a lui *Nero* (54—68). Biseric'a romana a adresatu acésta scrisóre celei din Corintu cu scopu, că se restabilésca in sinulu ei pacea si concordia de mai nainte. Numele concepientului nu se amintesce, dar toti cei vechi incepénd dela *Dionisie* din Corint, carele a traitu in jumetatea a 2-a a secl. II. (pe la anulu 170) *Ireneu*, *Clement* din Alexandri'a, si pana la *Origen* intarescu, că Clementu Romanulu e autorulu acestei scrieri; ceea ce se confirma si din impregiurarea, că in tóte colectiunile vechi in care s'a pastratu, e numita dupa numele lui. Epistol'a acést'a se bucur'a in biseric'a primara de o mare autoritate, căci se citia, chiar ca si cartile sântei scripturi, in biserica la cultulu dumnedieescu. Dar mai târdiu s'a perdutu textulu originalu grecescu alu epistólei nóstre, si s'a reafiatu abia la anulu 1628 in *codicele alexandrinu*, pa carele patriarchulu din Constantinopolea *Ciril Lucaris* l'a donatu regelui Angliei *Carol I*, ér regele anglezu *Georgie* alu II-lea l'a daruitu museului britanicu, la anulu 1753, unde se pastreza si de presinte. Acestu codice cuprinde afara de cartile T. V. si N. inca si I. si a II epistóla a lui Clement Romanulu catra Corinteni, dar ambele aceste nu intregi ci *mance*. Din epistóla *prima*, carea intréga numera 65 de cap., lipsia dela c. 58—63. — In timpulu mai nou Mitropolitulu *F. Brieniu* a reafiatu textulu originalu intregu alu I. si a II. epistóle a lui Clement catra Corinteni, in *codicile ierosolimiteanu*, si l'a edatu in Constantinopolea la 1875 prövedindu-l cu multe glose si insemnari fórte temeinicé. In anul urmatoriu se aflá érași textulu intregu alu I. si a II. epistóle a lui Clement Romanulu catra Corinteni in *traducere siriana*, in unu codice ce se afla in Angli'a (in Cambridge.) Cu ajutoriulu acestoru codice din urma au fostu apoi in stare patrologii, că se întregésca pe deplinu cuprinsulu epistóleloru nóstre. — Prin epistol'a acésta mustra crestiniu romani pe cei din Corint, pentru că s'au resculatu contra clerului si au depusu, la indemnulu unora, pre mai multi presbiteri demni si onesti. Romanii aducu aminte Corinteniloru de instituirea dumnedieésca a ierarchiei, precum a T. V. asia si a T. N. si ii provóca a se întórce si a se supune clerului, amenintiând-pre cei cari din trufia séu interesu propriu ar continu'a rescol'a — cu mania lui Ddieu; ér cá de incheiere declara, că bis. romana si-a facut datoria crestinesca, care cere cá se ne mustramu fratesce unii pre altii. — Epistol'a e scrisa intr'unu

tonu adeveratu apostolic si e plina de invetiaturi si idei fórte sanatóse.

Asia numit'a a *dóu'a epistóla* a lui Clementu catra *Corinteni*. — de si unii dintre cei vechi in fapta o ascriu lui Clementu, si de si se afla in colectiunile scrieriloru lui insirata indata dupa prim'a epistóla ce a adresat-o elu Corinteniloru, — cu tóte aceste nici odata nu s'a bucurat ea de aceea autoritate, cá se se citésca in adunarile bisericesci dimpreuna cu scrierile apostoliloru, dupa cum se facea acésta cu epistól'a prima. — In codicele *alexandrin* lipsesce din acésta scrisóre cele 8 capete din urma. Cu ajutoriulu celui *ierosolimitean* si a celui *sirian* aflat in Anglia la 1876 a succes a restabili integritatea ei originala, cuprindiend acésta scriere 20 de cap. Din cuprinsulu ei se vede inse, cá ea nu e epistóla ci *omilie* si chiaru autorulu insusi afirma, cá a prelucrat-o in scris, si cá a cetit-o in adunarea bisericésca. In acésta omilie — carea prin urmare cu nedreptul se numesce a 2 epis. catra *Corinteni* — provóca autorulu, ori-cine aru fi el, la cainti'a si la implinirea mandatelor morale a lui Cristos. Fiind-ca atât in privinti'a dispositiei cât si a stilului diferesce de epistól'a prima, *criticii mai rigurosi*, de si recunoscú cá ea provine din jumetatea prima a secl. alu II., *nu o privescu* de o lucrare a invetiaceului apostolicu Clementu, ci a unui altu Clementu, si admítu, cá numai in urm'a unei confusiiuni s'a potutu ascria lui Clementu Romanul, si cá din gresiala s'a consideratu mai târdiu cá a dóua epistóla a lui catra *Corinteni*. Inse *criticii mai putin rigurosi* de si recunoscú cá nu e epistóla ci omilie, totusi nu afla motive suficiente de a deneg'a lui Clementu Romanul acést'a scriere; si acést'a credú dènsii cá potú sustiené si afirm'a cu atât mai vértos, cu cât multi dintre cei vechi vorbescu de 2 epistóle a lui Clementu catra *Corinteni*, si in codicii cei vechi ambele epistóle se afla insirate dupa olalta.

Numai in traducere latina si siriana s'au pas-tratu 2 epistóle catra *fecióre*, (ad virgines), cari inca se ascriu lui Clementu Romanul. Cu privire la modulu espunerii, dispositi'a interna si la stilu nu se cam deosebescu de epistól'a prima a lui Clementu catra *Corinteni*, daru cele ce se dic despre *fecióre*, corespondu mai bine impregiurariloru bisericesci mai tardie, anume din secl. 4—5. Dreptu aceea pe când unii criticii se indoiescu asupra autenticiei epistóleloru acestorá, altii provocandu-se la cei vechi, apara si sustienú autenti'a lorú.

Resulta din cele espuse, cá pe când *autenti'a primei epistóle* a lui Clementu catra *Corinteni* nu s'a trasu pana acum de nime la indoiala, pe atunci asupra autenticiei *epistólei a 2 si a celoru 2 epistóle catra fecióre* stau multi dintre *criticii mai rigurosi* la indoiala.

(Va urmá.)

Fondulu religionariu gr. or. alu Bucovinei, substratulu, formarea, desvoltarea. administrarea si starea lui de facia.

(Continuare.)

Mai târdiu, Artemonu, egumenulu schitului cugetà la radicarea unei biserici zidite. Spriginitu fiind de Gavriilu, devenitu in anulu 1759 metropolitu alu Moldovei in loculu lui Iacobu (Stamati,) apoi de marele logofetu Cilibiu si de alti binefacetori, Artemonu zidí biseric'a dupa cum sta si astadi si finindu-o in 1766, o sântí in 18 Aprile 1867 intru onórea nascerii Nascetórei de Dumnedieu. Ambla vorb'a, cumca la zidirea acestei biserice se fia datu ajutoriu si imperatés'a Rusiei Catarin'a II. Este cu putintia, dara insemnatu nu se afla acést'a nicaire¹⁾

Dichiulu schitului, ieromonachulu Teofilactu, fiindu intrebatu de comisiune despre proprietátile schitului, arata ca acele erau urmatórele :

1. Unu locu de 12 odgóne (360 de stingini in latu) pe imprejurulu schitului daruitu din hotarulu Cernautiului de Grigore Ioanu Calimachu Voda cu chrisovulu din 15 Marte 7272/1764 (Prot. imp. Nr. 202.) Pe loculu acesta se aflau si unele gradini ale tergovetiloru din Cernautiu, cari schitul le-au rescumperatu. Administraciunea militara i-au luatú inse schitului o parte din acestu locu si aducèndu colonisti au formatu pe dinsulu satu. Fiindu colonistii acei'a rusi venetici si numindu-se ei ludi (ómeni) s'au numitu si satulu Ludii Horecei. Dela acestia schitul nu tragea nici unu folosu.

2. Trei bucati de pamentu din hotarulu Cernautiului, dintre cari doue numite, Horecea si Terebisi'a daruite de capitanulu Cernautiului si alu Cotimaniloru Manole Samfiru (Prot. imp. Nr. 204 si 205,) éra un'a Tierinói'a cumparata de schitulu insu-si.

3. Unu locu afara de Cernautiu, pe care mai nainte de resboiulu rusescu, statura case, éra acum erá desiertu, o parte daruita de Gligorasiiu fiulu lui Pinteleu, éra doue parti cumparate de schitu. (Prot. imp. Nr. 209, 208 si 210.) Dichiulu adauge, cumca administratiunea militara au facutu pe loculu acest'a unu grajdiiu imperatescu si inmormintéza acolo cātanele.

4. Doue mori pe Prutu in teritoriulu Cernautiului, un'a cumperata, alt'a facuta de schitu.

5. A opt'a parte din satulu Cabescii, capetata in daru dela Ionitia Bantesiu cu uriculú din 5 Iuniu 1774 (Nr. prot. 200.)

Afara de acestea mai avea schitulu o casa in Cernautiu, éra peste cordonu satulu Mogosiescii si a trei'a parte din Nahoreni.

¹⁾ Vedi Wickenhauser, Horecza, Ein Beitrag zur Geschichte der Stadt Cernauz 1880 pag. 11—12. Pumnulu dice, cumca mai antâiu aice aru fi fostu scól'a clericala, ceea ce nu e asiá, cá-ci au fostu in Sucév'a si de acolo au fostu mutata deadreptulu la Cernautiu.

§. 25.

XXII. Schitulul (de calugeritiei) Voloc'a.

În privința schitului acestuia nu s'a aflat nici unu documentu. Ieromonachulu Antonie că delegatu dice, cumca schitulul l-au fundat cam cu vr'o 40 de ani mai nainte unu calugeru cu numele (de familia) Doniciu. Schitulul e situatu în codru și că la o falce de pe împrejurulu lui îi este averea. Pamentulu acesta e dela fundatoriu și cu tôte ca schitulul nu are nici unu documentu, totusi posede locul acesta în linisce, nefiind superatu de Doniceni, consangeni fundatoriului, cari traesc inca. Lemnele câte li sunt de trebuintia, si-le ia schitulul din codrul de pe împrejur, desi nu este ale seu, ci alu rediesiloru. De altmintrelea traesc calugeritiile din milostenii și cu aceste sustin și biserica. Pe timpul comisionarii, schitulul în economia sa nu aveá mai multu, decât unu calu.

§. 26.

XXIII. Schitulul Jadov'a.

Neputend veni inaintea comisiunei egumenulu din caus'a bețrânetieloru, au trimis în locul seu pre ieromonachulu Clementu. Dupa dis'a acestuia, schitulul Jadov'a, carele se tineá pe atunci de districtulu Sucevii, au fost fundat cam cu 40 de ani mai nainte de egumenulu seu George (din calugerie Gherasimu) fiulu lui Andronache Vladu, carele pe timpul comisionarii inca traia. Loculu pe care stá schitulul, era daruit de egumenulu Vladu. Pe langa acesta schitulul mai avea :

1. O parte marisiora de pamentu (Lazulu lui Ciolanu) pe împrejurulu schitului, daruita de maziulu Stefanu Tabara cu uriculu de donatiune din anulu 7262/1753. (Nr. Prot. 213).

2. Unele ogore în tiarin'a Jadovei, vendute egumenulu George Gerasimu Vladu de Andreiu fiulu lui Vasile Vladu numai cu doi galbini cu acelu adausu, cá se-i fia si de pomana (Prot. Nr. 214).

3. Unu odgonu și jumetate adeca 45 de stinjini (odgonulu de 30 de stinjini domnesci, stinjinulu domnesc de 8 palme = 8 urme) în latu, dela unu hotaru pana în cel'altu din mosiea Vasileu pe Nistru, daruit de monachulu George Gerasimu (Vladu), mai tardiu egumenu alu schitului. În uriculu respectivu din 30 Decemvre 1775 intr'unu adausu la urma sustin fratii daruatoriului, ca lui Gherasimu din rediesie'a paritescá ii se cuvine numai unu odgon, dara jumetatea cea de odgonu pe dasupra, o daruesc ei dela sine.

(Dupre „Candel'a.“)

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* *Pré Santi'a S'a* parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu a plecatu cu trenulu de ieri la Budepast'a spre a participá la siedintiele reprezentantii fundatiunei fericitului Emanoil Gozsdu.

* *A dou'a prelegere publica la seminariulu diecesanu din Aradu* se va tiené Sambet'a viitoria în 8 Martie calendariulu nou anulu curentu la 6 ore precisu. Cu acésta ocaziune va prelege dlu profesor Teodor Ceontea despre „expansiunea aerului atmosfericu.“

Dupa ce pentru aceste prelegeri invitari speciale nu se facu, rogám pre onoratulu publicu a privi acestu anunciu tot de odata si de invitare.

* *Parastasu.* Duminec'a trecuta s'a oficiatu în biserica catedrala din Aradu prin parintele protopresviteru Moise Bocsián, asistatu de preotimea din localitate unu parastasu pentru odich'n'a sufleteloru fericitiloru intru aducere aminte: Episcopulu de odiniora alu Caransebesiului Ioan Popasu si Emanoilu Gozsdu. Cu acésta ocaziune tienú ieromonachulu Augustin Hamsea unu discursu, în carele espuse valórea vietii si faptelor acestoru doi insemnati barbati asupra desvoltării ulterioare a bisericei si poporului romanu.

* *Prelegerea publica,* tienuta la 10 22 februaru a. c. a fost cercetata de Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu, si de unu publicu alesu si numerosu, — carele ascultá cu unu viu interesu atát la cuprinsulu prelegerii, cât si la productiunile corului seminarioal, carele sub conducerea dlui profesor de musica Nicolau Chicinu esecutá cu tóta precisiunea mai multe cantari.

* *Jubileulu de 10 ani alu „Luminatorului.“* În 5/17 Martie 1880 a aparutu primul numeru „de proba“ alu „Luminatorului“ si astfel în sus numit'a di si luna a anului curentu se implinescu 10 ani de când acésta foia traiesce cá prim'a foia politica-romana, ce a aparutu în capitata Banatului de odiniora, adeca în Timisior'a. La dorint'a unor'a dintre amicii acestui organu, s'au luat mesuri ca se serbatoréscá acestu momentu la diu'a anumita, intr'o forma potrivita. spune „Lumin.“

— Felicitările nostre!

* *Bibliografie.* Dupa volumulu I alu opului: Parti alese din *Istoria Transilvaniei* pe doue sute de ani din urma, au aparutu dilele acestea si Volumulu alu II-lea intocma cá si anteiulu volum, cu aceleasi litere, tipariu curatu, chartie buna. De Georgiu Baritiu. Sibiu 1890. În editiunea auctorului. Tipografi'a W. Krafft.

Acestu volumu II cuprinde partea istoriei nostre, pe care pre cât scimu, generatiunile moderne o asteptau cu interesu atát mai mare, cu cât dorescu ele mai multu, cá se cunósca adversitatile si suferintiile prin care au trecut parintii si bunii loru în anii revolutiuniloru, ai resbóieloru civili si ai guvernului absolutistu, adeca dela 1848 pâna la 1860, cu totulu ani 12.

Pre langa citate numerose în textu s'au adausu la calcaiulu opului si câteva documente din cele mai importante si mai instructive, mai tóte scóse dupa originale.

Sumariulu alaturatu la opu cuprinde simburile lui în cât lectorulu chiaru si din acest'a póte se combine la inportanti'a multimei evenimenteloru, ale caroru urme au se remáie nesterse din memori'a poporatiunii acestoru tieri si cu atát mai afundu infipte în memori'a poporului romanu locuitoriu în tierile acestei monarchii.

Ambele volume în 101 de cóle, chartia, tipariu, correctura, legatura, expeditiune etc. ne costa preste 4300 fl. v. a.

Voindu a scóte si alu III-lea volumu pe restulu periodului pâna la a. 1883, precum si un'a colectiune de documente, fara care multe intemplari din acestea perióde se paru misteriose, acelea dóue scopuri le vom putea a-

junge numai incassandu aratat'a suma pentru noi destulu de considerabila.

Pretiulu acestui vol. II este, cá si alu celui de antaiu, legatu usioru (brosiuratu) 4 fl. 50 cr. legatu tare 5 fl. v. a.

In restimpu de 3 luni, adeca pēna in 31 Maiu a. c. expeditiunea din partea auctorului se face franco pentru toti dni cáti se voru fi prenumeratu la densulu; dupa aceea exemplarele trecu in comissiune la librari'a W Krafft in Sibiu.

Dela 5 sau mai multe exemplare platite dintr'o data se dau 10% rabatu.

Comandele se facu mai siguru prin mandate postali Sibiu, 20 Februaru 1890.

Georgie Baritiv.

* **Necrologu.** Invetiatoriulu nostru gr. or. din Minisiu Antoniu Cosi'a a induratu o grea lovitura a sortii prin aceea, ca crud'a mórte i'a repitu pre fiic'a sa Iuli'a in 7/19 a le curinte la 9 óre sér'a.

Osamintele reposatei s'a depusu spre odichn'a vecinica in 9/21 februaru dupa amēdiu la 3 óre in cimiteriulu din locu pre langa functiunarea preotiloru Vincentiu Ioanovicu din Cuvinu, Nicolae Lungu din Giorocu si a preotului din locu; ér cantarile funebrale le-a executatu corulu din locu sub conducerea invetiatoriului Nicolau Stefu din Cuvinu.

Se dicemu parintiloru, cá Dumnedieu se-i mangae, ér reposatei se-i fie tieran'a usióra si memoria binecuvantata.

* **Necrologu.** Constantinu Ionutiosiu negutiatoriu in Semlacu dupa unu morbu indelungatu a adormitu in Domnulu Joi la 8 februaru st. v. a. e. in etate de 70 de ani, — lasandu in doliu pe neconsolabil'a socia, pre fiulu seu Ioanu preotu in Chieru cottulu Bihoru, pre nepotulu de fica Corneliu Tamasdanu precum si o numerosa familia de consangeni.

Remasitiile pamentesci s'au depusu la locul de odihna Sambata in 10 febr. la 3 óre p. m. cu tóta solemnitatea cuvenita, in cimiteriulu gr. or. din locu. — Servitiulu funebralu s'a severitu de preotii Lazaru Adamovicu si Demetriu Ganea din locu si Stefanu Tamasi-danu din Pecic'a rom. fiindu de facia o multime numerosa de poporu din tóte nationalitatile, care venise se dea defunctului tributulu ultimu; la finea servitiului parintele Demetriu Ganea tienu unu discursu funebralu, in care schitia viet'i'a reposatului. — Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuvantata.

* **In Iuliu, anulu trecut,** fū alesu si denu-mitu Mitropolitu pentru Atena Germanu Caliga. I. Prea Santia Sa e nascutu in Cefaloni'a, éra cultur'a teologica si-a dobendit-o in institutulu clericalu din Chalchi. In-trandu in starea monachala, in decursu de 10 ani, s'a facutu archimandritu la patriarchi'a din Alesandria, dupa aceea a fostu cá la 6 ani proistosu la biserice'a grecésca din Marseille si in fine in 17 Marte 1884 a devenitu archiepiscopu in Cefaloni'a. I. Pré S. S. va fi avendu acum cam la 50 de ani, si ocupandu scaunulu mitropolitanu in Aten'a si alu sântului Sinodu cu energia a prinsu a lucra la imbunatatirea administratiuni bisericee sale. Scaderea cea mai mare, de care suferu biserice'a in regatulu grecescu, e extrema seracia a preotimii parochiale si pré inferiorulu gradu de cultura profana cât si clericala. I. Pré Santia Sa crede, cá va imputiena scaderea acésta, reducēnd numerulu parochieloru si alu preotiloru. In timpulu de fatia suntu in Greci'a la vr'o 5000 de preoti parochiali, incát pe 400 de parochieni se vine unu preutu. Totu asia crede I. Pré S. S. de neaperala trebuintia reducerea epar-chieloru si a arhierieiloru eparchiali. In timpulu de fatia

suntu in Greci'a 42 de arhieriei eparchiali; numerulu acesta voiesce Mitropolitulu se-lu reduca la 20 sau 22, incát unu arhieriu se se vina la 100.000 de suflete. — Cum se vede, starea bisericee ortodocse din regatulu Greciei corespunde multu starii bisericee ortodocse din regatulu romanu.

* **O proba de patriotismu adevratu.** Locuitorulu românú Ioanu Otielea din Rēsinoú, dupa cum i se comunica „G. Tr.“ a avutu in dilele acestea ocaziunea de a da in fati'a auditoriatului militarú c. r. din Brasioúvú o proba stralucita despre ceea ce va se dica patriotismulu romanescu. Lucrulu s'a intemplatú asia: Otielea Ioanu prinsese in dilele acestea pe unu desertoru husaru, pe care inhatiāndulu cu forti'a, ilu aduse la Brasioúvú si-lu predete autoritatiloru militare dela Regimentu. Ajunsu inaintea auditoriatului c. r. din Brasioúvú, Otielea declara, ca la implinirea acestui faptu elu a fostu condusu numai de motivulu, ca n'a pututu suferi, ca „o catana se insiele pe imperatulu.“ In semnu de recunoscentia pentru faptulu patrioticu alu lui Ioanu Otielea, auditoriatulu îi promise acestuia unu premiu de 24 fl. Otielea inse nu vrú se-lu primésca, dicāndu: „Eu, domniloru, ceea ce facu pentru Imperatulu, nu facu pentru bani. Amu slujitu pe Imperatulu, cá catana la Regimentulu II de infanteria timpu de 10 ani. Mi cunoscú datorinti'a mea fatia cu imperatulu si când imi facu acésta datorintia, n'o facu pentru bani!“ Dupa ce facú acésta declaratiune, Otielea i-si luá caciul'a si se duse acasa, ér auditoriatulu militarú remase surprinsu pe patriotismulu tieranului nostru romanu. Si mai mare a fostu inse surprinderea auditoriatului militarú in diu'a urmatóre, când Otielea se întórse érasu inderetu pentru a declara din nou in fati'a auditoriatului militarú, ca elu nu primésce premiulu, ce i s'a promisú, „cáci si nevasta-sa i-a spus'o verde'n fatia, ca déca va primi res-plata pentru slujb'a ce a facut'o Imperatului, ea nu va mai trái cu elu.“ In cele din urma, dupa cum ni se spune auditoriatulu militarú a luatú mesuri, cá vredniculu tieranú se fla premiatu prin autoritatile administrative ale comitatului.

* **Puterea magnetului.** Foile rusesci impartasiescu o curiósá scire despre puterea magnetului. Se dice adeca, ca unei femei spalatoresce, din Petersburg, pe când spalá haine i s'a intemplatú, ca i-a intratu in mana o bucata rupta de acu de cusutu. Aculu a lunecatu tot mái afundu si mai afundu in carne, incát nu era chipu de alu mai puté scóte cu vr'unu instrumentu chirurgicu. Tóte silintiele medicului ei, Gorinevskij, au remasu zadarnice. In urma mediculu a recursu la ajutorulu magnetului, ca se póta scóte bucata de acu din mân'a femeii. Dupa dóue óre, magnetului armatu c'o putere destulu de mare, i-a succésu a atrage bucat'a de acu din carnea femeii.

* **Cea mai lunga cale ferata** este cea care duce dela Petersbnrg peste Irkusk, pana la oceanulu pacificu. Lungimea ei este de 6500 klm. Pana acum calea dela Petersburg pana la Wladiwosto se putea percurge abia in 4 luni acum inse prin nóu'a cale ferata n'ai lipsa decát de o caletorie de 12 dile. Când va fi gat'a de tot acésta noua cale ferata rusésca, cine vrea póte se incun-jure pamentulu in timpu de 40 de dile.

* **Coler'a in Petersburg.** Lui „Times“ i se scrie din Petersburg, ca medicii de acolo au constatatú mai multe casuri de colera. Nu se spune inse, ca casurile s'au sfirsitu cu mórte.

* **Felicitári curiósse.** Locuitorii dela polulu nordicu ca semnu de felicitare isi fréca nasurile deolalta. Cei din insulele Philipine, se inchina mai pana la pamentu, i-si punu mânile pe obrazu si dupa ce ingenunchiéza

e' unu picioru, celalaltu si-lu radica miscându-lu intr'una. Locuitorii de pe insul'a Sunda, dreptu felicitare prindu piciorulu stângu alu celui, pe care vrêu se-lu felicitare, ér piciorulu dreptu ilu radica pana ce-si atinge cu elu nasulu. Etiopienii au obicei se desbrace pe celu ce primesce felicitari, si se imbrace felicitatorulu hainile lui, asia ca celu felicitatu remâne aprôpe golu. Locuitorii unuia dintre insulele Cyclade dreptu felicitare i-si ungu unulu altuia perulu. La Siamiani e datin'a ca omulu din clas'a mai de josu s'arunca la picioréle celui de clas'a mai inalta, ér acest'a i-si trimite servitorulu ca se-lu examineze pe felicitatoru nu cumv'a are la elu vre unu obiectu reu, ori n'a mancatu asia cev'a. Déca da, atunci felicitatulu impinge cu piciorulu pe felicitatoru, care apoi pléca mai departe.

* Barbati insemnati cu defecte insemnate.

Dintre barbati insemnati, orbi au fostu: inchisorulu Arbuez Petru, imperatulu germanu Ioanu de Luxemburg si regele Hannoveri, Georgiu alu V-lea; surdi au fostu: cardinalulu Wolsey si cancelarul lui Henricu alu VIII-lea; schiopi: regele Angliei Richard alu III-lea si pap'a Sixtu alu V-lea; numai c'o mâna: Pap'a Ioanu alu XIII; ghibosi: regele Franciei Ludovicu alu XI si regin'a Svediei Christin'a.

* O capra doica. Din comun'a Etéd, in comitatulu Odorheiului, se serie urmatórea istorióra unica in feiulu ei: Inainte de ast'a cu 11 ani traia aici unu pastoru de capre. Nevasta sa nascuse unu copilul. Dar fiind ca ea se bolnavise si nu-si putea laptá copilulu, pastorulu a fost silitu se-i procure unu bibironu (sticlutia de suptu) in care punea lapte de capra pentru baetiulu. Peste câteva luni inse bibironulu se stricá si fiind ca pastorulu nu vrea se mai cheltuésca bani pentru a cumpara pe séma copilului unu bibironu nou, a dedatu pe copilu se suga de adreptul din titi'a caprei. Dar vér'a a trecut si a venitu érn'a rece când copilulu nu mai putea fi dusu afara la capra, care i-si perduse laptele. Pana primavér'a elu a fost hranitu cu lapte, ce i se dedea se-lu bea cu linguriti'a. Primavér'a când capr'a avu éراسi lapte, copilulu éراسi a inceputu se suga dela capra. Famili'a se mutá la stâna; capr'a in tóta deminéti'a, la amédi si sér'a pe timpulu mulsului venia singura la coliba, baetiulu mergea la ugerulu ei si suga pana se facea doba de laptele bune doici. Astfelu au petrecutu tóta vér'a, capr'a cu o ingrijire de adeverata mama fatia de baetiulu, ér baetiulu c'o adeverata iubire si alipire fatia de capra. Acésta alipire a lui de bunulu animalu a influintiatu asia de tare asupr'a baetiulu, ca parintii lui, acum dupa 11 ani, sunt nevoiti a lasa pe baiatulu se i-si petréca tót'a diu'a cu caprele pe magurile padurilor, unde in frumseti'a naturei si la sunptulu atragatoru alu clopoteloru duce cea mai fericita viétia. „G. Tr.“

Concursu.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a din Siri'a, suburbiulu Creminisce, cu terminu de alegere pe 18 30 Martiu a. c.

Emolumentele anuale sunt: 1) In bani gat'a 400 fl. 2) 12 orgii de lemne, din cari se va incaldí si scól'a. 3) pentru curatoratu 20 fl. 4) cartiru liberu cu gradina. 5) spese conferentiale dupa recerintia.

Doritorii de a ocupá acestu postu, pre langa producerea testimoniului preparandialu, de calificatiune si esamenu de limb'a magiara, trebue se documenteze, cà au absolvatu celu pucinu 4 classe gimnasiale ori reale cà-ci numai in acestu casu potu deveni in candidare si respec-

tive vor fi admisi la alegere. Cei cu mai multe clase vor fi preferiti.

Recursele astfelu instruite si adresate comitetului parochialu din Siri'a, suntu a se trimite pâna in diu'a premergatóre alegerei Pr. On. Dnu protopresviteru si inspectoru scolariu Georgiu Popoviciu in Siri'a (Világos) avënd recurrentii in vre-o duminena s'au serbatóre a se presentá la sânt'a biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GIORGIU POPOVICIU, m. p. protopresviteru scl.

—□—

Neafându-se concurrenti in anulu trecut, pentru parochi'a Hidisielnanu, protopresviteratul Beinsiuului, conform decisului cons. gr. or. Gradanu de dtto 19 31. Decemvre 1888 Nr. 1015 B. se escrie concursu nou pe langa urnatórele beneficii:

a) Cas'a parochiala cu 2 chilio, gradina, nu altcum si unelte ce sunt de lipsa la casa, poiata, colnitiu, etc. cu unu venitu de 80 fl. b) Pamentulu parochialu $\frac{3}{8}$ cu unu venitu de 180 fl. c) Din biru dela 115 case unu venitu de 80 fl. d) Dela inmortantii mari si mici 40 fl. e) Dela cununii 20 fl. — Sum'a 400 fl. — afara de aceste mai sunt si alte venite din masluri, rogatiuni, festanii, estrase si alte accidentii.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie de cl. III-a sunt avisati a-si trimite recursele adresate comitetului parochialu, Prtopresviterului tractualu Eli'a Mog'a, in Robogani pana la 16/28 Martie, a. c. ér in 18/30. Martie se va tiené alegerea, — pofiduse recurrentii pana la diu'a alegerei a se presentá la biserica diu locu, spre a-si aretá desteritatea in celea rituale.

Datu din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 4 16. Fauru 1890.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: ELIA MOGA, m. p. protopresviterulu Beinsiuului.

—□—

Conform conclusului Venerabilului Consistoriu dia 21. Decemvre 1889 Nr. 5589, prin acest'a se escrie concursu pentru postulu de capelanu temporalu, in Banat-Comlosiu, sistemisatu pe langa Prea On. Domnu Iulian Bogdanu, cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumentele sunt: jumetate din intregu beneficiulu parochiei, carea e de clas'a prima.

Dela reflectanti, se pretinde ca recursele loru instruite conform legei organice si a Regulamentului pentru parochii, adeca conform §-lui 15. provediute cu testimoniulu teologicu — avendu calculu laudabilu, testimoniulu de calificatiune pentru parochii de clas'a prima, se le substérna pana la terminulu indicatu Multu On. Domnu protopresviteru Paulu Miulescu in B. Comlosiu, si se se presinte in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in oratorie — prin vre-o cuventare, precum si in cantare.

Alegându-lu capelanu va avea se seversiésca tóte functiunile in si afara de biserica, pe langa folosirea unei jumetati din intregu beneficiulu acestei parochii, ér jumetate o va folosi parochulu concerninte.

B.-Comlosiu, 3. Ianuaru 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAULU MIULESCU, m. p. protopresviteru.

—□—